

editorial

LA 29a TROBADA EMPRESARIAL AL PIRINEU, DEDICADA A DEBATRE SOBRE EL CREIXEMENT ECONÒMIC SOSTENIBLE, CORRIA EL PERILL QUE TOT QUEDÉS ECLIPSAT PEL DIFÍCIL MOMENT QUE TRAVESSEN LES RELACIONS INSTITUCIONALS ENTRE ESPANYA I CATALUNYA

Empresaris i política

La Trobada Empresarial al Pirineu s'enfrontava en aquesta última edició, la 29a, al repte de mantenir la seva raó de ser pel convuls moment que travessen les relacions institucionals entre Espanya i Catalunya. Es corria el perill que tot el treball de preparació per posar sobre la taula el debat de la innovació, el creixement de les iniciatives empresarials i la sostenibilitat, quedés completament eclipsat pel discurs polític. Com no podia ser d'una altra manera, hi ha estat present durant les dues jornades, però no fins a l'extrem de buidar de contingut l'esdeveniment i treure-li tot el protagonisme. Tot el contrari. El que fa palès que la trobada està més que consolidada i és una cita ineludible que aporta un alt valor afegit a la capital alturgellenca i per extensió a tot el Pirineu. Perquè aquest és un altre dels elements clau que donen veritable sentit a la convocatòria: la deslocalització. Ja des del primer moment es va optar per anar a contracorrent i evitar de celebrar-la més a prop del centre neuràlgic del teixit empresarial català. En això hi han tingut molt a veure els *partners*, entre els quals hi ha Crèdit Andorrà. La participació del nostre país sempre ha anat a càrrec de les més altes autoritats i ha servit per exposar la realitat d'Andorra en cada cicle i que ara

travessa un moment de transformació global amb el nou encaix a Europa a l'horitzó. I aquest és un dels altres grans actius de la trobada. El cap de Govern va destacar, en el discurs de cloenda, la importància de l'Acord d'associació que s'està negociant amb la UE i la relació directa que tindrà en el canvi de model econòmic que s'està iniciant. Donarà garanties per atreure inversió estrangera alhora que ens obrirà les portes a un mercat enorme. La pregunta és a quin preu, o el que és el mateix, si és possible la pervivència de microestat en la nova conjuntura. La resposta és sí, sempre que Europa entengui i accepti que això passa forçosament per ser sensible a les especificitats de països de dimensions reduïdes. Hi ha hagut, però, dues intervencions dirigides directament al nostre país que no han aportat res. La primera, l'estirabot del president de la Generalitat dient que enveja d'Andorra que som un Estat independent. La segona ha anat a càrrec de l'alcalde de la Seu, Albert Batalla. Pel fons, però sobretot pel to emprat. Més enllà de les dificultats que té construir un aeroport a Andorra (la Cambra ho estudia) està fora de lloc qualificar-ho com a "exercici de ciència-ficció". I més quan el periple del de la Seu està molt lluny d'acabar-se.

MARTÍ VA INSISTIR QUE EUROPA HA DE SER SENSIBLE A LES ESPECIFICITATS DELS MICROESTATS

planellades

JORDI PLANELLAS
@JPlanellas

foc i lloc

Vota!

Lleons marins, peixet i un 'cogito ergo sum' per al segle XXI

YVAN LARA

Valorar el servei rebut al restaurant. Avaluar la satisfacció del viatge amb telefèric. Valorar un llibre. Una pel·li. Uns adhesius per a les lletres esborrades del teclat. Avaluar els meus profes i els mestres de les meves filles. Posar nota als meus companys de feina. Votar cançons, comentaris i ocurrències. Notar-te a tu, ser avaluat per tots vosaltres. Posar nota a tot i en tot moment. I ràpid, amb ritme. Picar la cara contenta de la pantalleta sense pensar-t'ho massa, que la fila ha d'avançar i els de darrere també voten. Votar-ho tot, en tot moment, ràpid ràpid, sense saber si té sentit o no, si aquella valoració ens beneficiarà a tots o només als de sempre, sense temps de pensar si em farà més vulnerable, sense que els qui reben les votacions sàpiguen analitzar-les i evitin, doncs, lectures esbiaixades o incorrectes. Notar. Avaluar. Tot. Sempre. Ja. Vota!

Lleons marins a un espectacle del zoo. Peixet. Impossibilitat de mirar-se la piscina i no veure-hi un enorme psiquiàtric (fa dos mesos vam decidir que mai més trepitjaríem un zoo i en fa un vam decidir que faríem una última visita per recordar i entendre perquè deixàvem d'anar-hi). Pei-

xet com a recompensa per fer de clown. Peixet per fer coses que no entenen però per les quals són aplaudits. Peixet per fer-los fer el que sigui. Ràpid. Sense pensar. Una simple resposta a incentius. Lleons marins. Peixet. Humans. Vots / Notes / Likes. Impossibilitat de mirar-se al mirall i no veure-hi un lleó marí envoltat de peixet. Votar-ho tot. Un tot cada cop més gran. Perquè el món cada dia és més petit. I està més ple. Perquè ho exhibim tot. Tan sols un exemple. Dos. Que jo escrigui aquesta columna. Admetem-ho: en llocs petits com casa nostra, tothom qui ho vulgui, publica, exhibeix. I un altre. Les creacions de la mainada (de les escoles, esplais, clubs, etc.). Creacions que en la major part dels casos només interessen als pares però que sovint acaben en mans de grans multinacionals per a una exhibició mundial. I no ens fem gaires preguntes. Perquè publicar és important. Perquè mostrar-se és hegemònic, indiscutible. Perquè em mires, per tant soc, que diria Wajcman esmenant Descartes i quedant-se, potser, un pèl curt perquè, potser és més que això, perquè potser és més aviat un m'avalues, per tant soc. Vota!

Diari d'Andorra

<http://www.diariandorra.ad>
diaridigital@diariandorra.ad

EDITA: PREMSA ANDORRANA, S.A

Diari d'Andorra és una publicació independent i plural. La seva opinió s'expressa mitjançant els editorials. Els articles firmats reflecteixen l'opinió exclusiva dels seus autors, que Diari d'Andorra no es fa necessàriament seva. En defensa de la llibertat d'expressió i de la pluralitat de la nostra societat, Diari d'Andorra es compromet a acceptar les rèpliques dels lectors, sempre que guardin el respecte que mereixen les persones i les institucions, i siguin d'interès general.

DIRECTOR GENERAL: IGNASI DE PLANELL

DIRECTOR: RICARD POY

REDACTORS EN CAP: Dolors Moreno, Gerard del Castillo i Sònia Bagudanch
CAP DE MAQUETACIÓ I PROJECTE GRÀFIC: Agustí Ibáñez
NACIONAL/PARRÒQUIES: Enric Revuelta, Arnald Sanllehy, Clara Julià, Carlos Gallardo i Joan López
ESPORTS: Albert Canes, Frank Robert i Marc Basco
CULTURA: Alba Doral INTERNACIONAL: Jordi Salazar. ESPECIALS: Jordi Salazar
FOTOGRAFIA: Fernando Galindo MAQUETACIÓ: Lúcia Boixader, Imma Torra i David López
TECNOLOGIES I SISTEMES: Jordi Vidal CORRECCIÓ: Josep Maria Montraveta i Mercè Aznar
ARXIU: Vanessa Ferrer CRÒNIQUES: Mònica Jarauta

INTERNET I SUPLEMENTS: REDACTORA EN CAP: Pietat Martín Vivas

REDACCIÓ: Júlia Trullà, Elisenda Pallarés, Alexandra Muratet i Clàudia Campos

DIRECTOR COMERCIAL: JOSEP MARIA GÓMEZ DE URRUTIA

COMERCIALS: Conrad Villacampa, Enka Farràs, Teresa González i Sònia Atero

GERENT: PILAR TORRES

COMPTABILITAT: Mònica González ADMINISTRACIÓ COMERCIAL: Francesc Betriu i Sílvia Lozano
DISTRIBUCIÓ I SUBSCRIPCIONS: Nati Baqué i Marga Peinado ATENCIÓ AL CLIENT: Maribel Barea

Autorització M.M. I.I. veguers. Decret de data 31-1-91. Dipòsit legal · D.L. And 148-1991.
Redacció, administració i publicitat: C/ Bonaventura Riberaigua, Núm. 39, 5è pis
Telèfon 877 477 Fax 863 800. Apartat de correus 2167, B.P. 179 / ANDORRA LA VELLA

les set claus

És possible que siguin cecs?

MARC
ALEIX I TUGAS

En una crònica del Diari vaig llegir: "El futur de la neu al país passa perquè els comuns diguin què volen fer amb les muntanyes, però que sigui l'empresa privada qui ho gestioni." Traduït en llenguatge planer, jo diria que els comuns són incapaços de gestionar els seus béns, i encara sort de tenir empresaris privats que saben gestionar i vetllar pel bé públic. Tan bé com una família gestionaria un bé públic, es permet d'enviar a la Valira una marca exitosa i aquí no passa res. Només un desig, del nostre cap de Govern, que diu que "tinc el desig i l'esperança que no es trenqui perquè és un símbol del país", dit això, feina feta. Continuant amb les bones notícies. En la crònica de nacional he pogut llegir que "només tres de cada deu empleats arriben al salari mitjà o el superen". Dies abans, havíem pogut llegir que "només un de cada quatre jubilats té la pensió superior al salari mínim", seria divertit analitzar quin és el percentatge de salaris que arriben al salari mitjà o el superen a les empreses regentades per aquests grans empresaris. Ben entès, dins del marc de la llei, és a dir, per 40 hores de treball setmanal. Es diu que no hi ha més cec

ELS COMUNS SÓN INCAPAÇOS DE GESTIONAR ELS BÉNS, I SORT DELS EMPRESARIS

que qui no vol veure. Aquestes maneres de fer ens porten sobre camins pedregosos i un futur incert. No es pot admetre que els treballadors del nostre país, siguin andorrans o no, el mateix dia que finalitzin la vida laboral 3 de cada 4 cobraran una pensió inferior al salari mínim. Com viuran? Pagaran el lloguer? Què menjaran? De quina qualitat? Hauran de demanar la caritat? Senyor Martí, cada dia que passo davant de l'església del seu poble puc llegir, "Benaurets els pobres, el Regne del Senyor (...)". A mi, personalment, senyor Martí, m'agradaria que es pogués trobar una solució aquí, a la terra, ja sé que és difícil, un primer pas hauria de ser fer fora de manera immediata aquests empresaris i gestionar el patrimoni públic pel bé dels conciutadans, i no per interessos egoïstes privats.

la tribuna

En record de l'Elvireta Farràs

Va ensenyar i fer estimar la història durant 32 anys, del 1956 fins al 1988

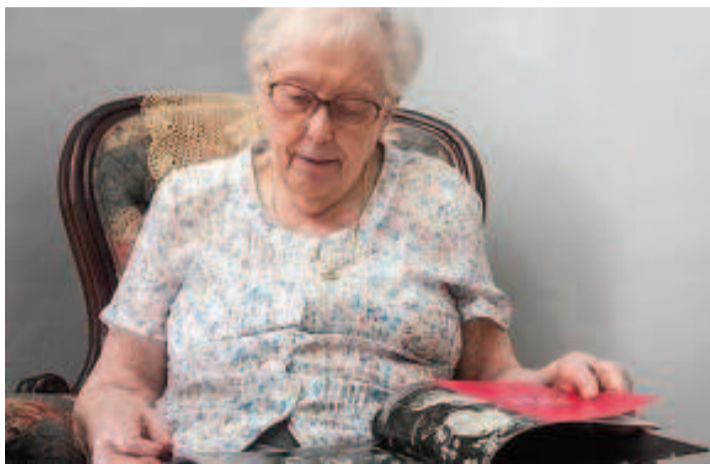
JORDI PASQUES

"Cal dir que la festa major, des del segle XVII fins a l'any 1948, es celebrava el dia 7 de juliol, festivitat de Sant Dot, patró de la parròquia i de la ciutat. El repic de les campanes, la Dota i l'Ermenegola, anunciaven la celebració del solemne ofici, al qual assistien les autoritats més representatives i el poble en general. L'espectacle ens transportava al temps barroc per la magnificència del ritual i del protocol. Quan els feligresos havíem entrat es tancava la porta principal, que es tornava a obrir per deixar pas a les autoritats. Els porrers de l'ajuntament, el Cisquet de ca la Ciutat i el sabater Victoriano Ribot precedien el consistori, i amb pas mesurat els conduïen al lloc reservat, uns seients i reclinadoris encoixinats de vermell. Els porrers quedaven immòbils, vestits estrofolàriament amb vesta de màniga llarga, escarpins punxeguts, guants blancs, perruca rossenca i la porra recolzada a l'espatlla."

"Als primers acords d'una música triomfalista apareixia per la porta del claustre el Sr. Bisbe Justí Guitart i els capitulars amb vestidures blanques i vermelles. El porrer Jaume Santacreu, amb la mateixa indumentària que els de l'ajuntament, però de color vermell, els encaminava al presbiteri. El magistral feia el sermó, il·lustrat i mesurat, que versava sobre la vida de Sant Ot. Puntualment, l'organista mossèn Marfany interpretava música sacra que creava un corrent emocional entre els assistents. L'any 49, la festa es traslladà al setembre i aquest acte de devoció i de fantasia s'esfumà per no retornar mai més."

"En sortir de l'ofici fèiem cap a la plaça Patalín, on es ballaven sardanes esperant l'arribada dels balladors del Ball Cerdà. Els ballcons de la plaça s'omplien de

gent i era costum tirar ametlles, caramels i xavalla als balladors. D'això en guardo un mal record perquè un xicot em disparà una ametlla amb una fona i em quedà un ull de vellut".

Els fragments que acabem de llegir són part del pregó de la festa major de la Seu d'Urgell de l'any 2012 fet per l'Elvira Farràs. Curull de detalls i brodat d'emocions, ens fa retornar l'Elvireta, de qui recordarem la seva veu a doll, neta i clara com la seva mirada, incansable en la conversa, en la lliçó magistral, però sobretot en la sincera amistat. L'Elvira Farràs i Muntó, als noranta-cinc anys, ha mort aquesta setmana a la Seu d'Urgell, a la seva estimada Seu d'Urgell. El cap clar fins al darrer moment i sempre en el seu posat i en les seves expressions l'educació i el saber estar, exemple aquest per a alumnes de l'Institut Joan Brudieu, on ella va ensenyar i fer estimar la histò-

INCANSABLE EN LA CONVERSA, EN LA LLIÇÓ MAGISTRAL, I SOBRETOT EN LA SINCERA AMISTAT

ria durant trenta-dos anys, del 1956 fins al 1988, quan es va jubilar. Però a banda de fer de professora, l'Elvira Farràs ha estat un puntal de la cultura urgellenca, en totes les formes d'expressió participativa, majorment focalitzada en el Ball Cerdà, com a mantenidora i activa reivindicadora del ballet popular, i també en la fixació de les pàgines viscudes col·lectivament per la Seu del segle XX. Amb una memòria ampla i dinàmica, i el toc d'humor sempre a punt per fer-lo servir com a bàlsam per amorosir tibantors i desgrats, l'Elvireta ens ha explicat moltes coses que tal vegada s'haurien esfumat. Per exemple, durant trenta anys, ha honorat amb les seves aportacions el llibret que edita cada gener la Germandat de Sant Sebastià, escrits que faria goig veure'ls publicats aplegats. L'any 1988, just jubilada, ens regalava per sorpresa -jo diria com a penyora per a l'alumnat que sempre més portaria al cor- el llibre *Ribera amunt són les boniques. Refranys i dites de l'Alt Pirineu català*, editat per Garsineu Edicions de Tremp, amb pròleg de la professora de català Anna Martí i presentació de Ramona Violant, filla de l'afamat etnògraf Violant i Si-

morra. Quatre anys més tard, el 1992, la Generalitat li reconeixia la seva tasca docent amb la Medalla al treball President Macià i el 2006, l'ajuntament de la Seu d'Urgell li concedia la Medalla d'Or de la Ciutat. L'any 2013, veia la llum el llibre *El Ball Cerdà*, on deixà escrits els records, vivències i particularitats del Ball Cerdà, que en bona part gràcies a ella i a altra gent de la Seu, des del 2016 és Element Festiu Patrimonial d'Interès Nacional de Catalunya.

Els darrers dos anys, l'Elvireta ha fet vida entre casa seva i l'hospital de la Seu, en companyia del seu fill Ramon Aragonés. Els pes dels anys, que l'aclofaven físicament, no li treien ni una molla de la seva vivor, somriure i ganes de conversa i estima pels records. Amb l'historiador Climent Miró l'anàvem a veure per saludar-la i parlar una estona de la Seu, del jovent, del país, de la seva també estimada, per arrels, vila de Castellciutat. L'Elvira Farràs va ser un suport imprescindible quan el Miró aplegava fotografies i informació per al voluminós llibre *L'Abans de la Seu d'Urgell. Recull gràfic 1874-1974*, Editorial Efadós, 2014. I ara fa just un any, no va dubtar, sempre plena d'esperit malgrat la feblesa física, a voler venir quan la vam convidar a la inauguració del III Congrés Internacional d'Història dels Pirineus a l'església del Seminari de la Seu.

Que reposis en pau, Elvireta. Deixa'm dir-te ara, altre cop, la tornada d'aquella corranda que en jubilar-te et vaig escriure: "Elvireta, Elvireta, trobadora de la Seu, de Montsegur a Àger mil terres i una veu." I que les airotes notes i les estampes acolorides i festives del Ball Cerdà, t'arribin amb una gran abraçada el diumenge de la propera festa major de la Seu d'Urgell.

Tarda de pluja

► YOUSRA RAGUIG_3ème B
LYCÉE COMTE DE FOIX

Ho tenia tot a punt: una tasseta de xocolata calenta, un bon llibre, la meva manteta de llana preferida i la meua còmoda butaca col·locada estratègicament al costat de la finestra per gaudir d'aquella pau immensa provocada per aquella tempesta tan dolça. De sobte, van trucar a la porta, vaig deixar de fer el que feia per anar a obrir-la porta molta mandra, quan vaig veure qui hi havia vaig sentir com si un raig de sol hagués entrat per la porta en trobar la meua millor amiga tota xopa i amb el maquillatge tot corregut. La vaig fer entrar ràpidament a casa i vam gaudir totes dues juntes d'aquella bonica tarda de pluja.

ANDORRA TELECOM

Concurs de microrelats organitzat pel ministeri d'Educació i el Diari d'Andorra entre els escolars dels tres sistemes educatius. Les narracions poden també llegir-se i votar-se al web www.diariandorra.ad/e640

Un dia de competició!

► GUILLEM PUIG_3ème B
LYCÉE COMTE DE FOIX

Era un diumenge, a les 7 del matí em despertava per anar al Prat del Roure. Havia d'estar allà a les 9 del matí per entrenar una mica més. Em vaig vestir, esmorzar i vaig anar cap allà, en arribar vaig veure que no estava sol, sinó que hi havia també els meus amics, així que tothom es va posar a entrenar. A les 11 del matí va començar la competició, va passar 6 hores abans no va començar l'entrega de premis. Començava a ploure, així que es van donar pressa per fer-la, la meua alegria va ser quedar tercer de la competició i segon de la lliga. En acabar l'entrega vaig tornar cap a casa per menjar i anar a dormir d'hora.